

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

negyedévre 1 forint 25 kr., félvre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. t. 265. szám, özv. Fried Józsefne úrnő házában,
 hora a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyiltilteri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Helytelen gazdálkodás.

Szentes város legutóbbi közgyűlésének tárgysorozata két pontban is foglalkozott a város téglaszatával: a 4-ik pont a téglalep kibővítéséhez újabb vásárolt földterület adás-vételi szerződését mutatta be, a 8-ik pedig a téglalep és cserépanyag eladási árával foglalkozott.

Egy szerencsétlen vállalat ez a városi téglaszat: alig tudni: miről jó tulajdonképpen és mi hasznát látja a város, mert eddig minden év zárszámadása csak azt tünteti ki, hogy kárára van és nem hasznára.

Azt mondják, hogy fenn kell tartani a téglalepítési vállalatot azért, mert különben csakis magánvállalkozók kezén maradván a téglalepítés, ezek könnyen összebeszélnek és ezzel monopolizálják a téglalepítést, felesapják az árakat és megdrágítják az építkezést, ami mindenestre hátrányára volna a város fejlődésének, mert lohasztaná az építkezési kedvet.

Akik így beszélnek, maguk soha nem voltak sem iparúzó, sem üzletemberek.

Ez idő szerint a városi téglalepítés kívül kettő van a városban. Zsoldos Ferencé, mely körkemencével dolgozik, tehát nagy előnyben van

minden versenytárs fölött, továbbá Szőke Mátysé a vásárhelyi úton, a város közvetlen közelében.

E kettő versenyez ma a várossal és viszont, de versenyez a három egymás között is és kétségtelen, hogy ez a verseny éppen nem: szűnne meg akkor sem, ha a városi téglalep szintén nem városi, hanem magántulajdon volna: sőt ez esetben valószínű, hogy sokkal egészségesebb verseny fejlődne ki az építkezés nagy előnyére, mert feltételezhető, hogy a magántulajdonba átmenő mai városi téglalep az új tulajdonos hamarosan építene körkemencét, másként alig versenyezhetné a közvetlen szomszédságában levő, különben is előnyösebb fekvésű Zsoldos-féle teleppel.

Vessünk egy pillantást a mai városi téglalep kihasználási módjára.

A város nem adja bérbé a telepet, hanem vállalkozót állít reá.

A vállalkozó szerződésszerűen köteles bizonyos milyenségű és mennyiségű téglát szolgáltatni a város birtokába, előre meghatározott fixsz árban, a város pedig köteles a vállalkozótól ezt a szerződéssel kikötött téglalep és cserépmennyiséget készpénz-fizetés mellett átvenni.

A vállalkozó kapja ezért a város-

tól az összes szerelvényeket és épületeket, kap ezenkívül 34 kat. hold és 250 □-öl földet, melyből mintegy 20 hold területet a telep és anyagdörei foglalnak el, míg a többit, de ezen 20 hold egy részét is a vállalkozó szántóföldnek és veteményesnek használhatja.

Kap ezenkívül a vállalkozó a várostól, a vállalat átvételekor 1000 ft előleget a téglalepítéshez szükséges anyagok beszerzésére, — szóval: kezébe kapja a műhelyt s még üzleti tőkét is, tehát a vállalatban semmi, épen semmi rizikója nincsen, miután a stipulált téglalárak is olyan magasak, hogy a készítettésen és égetésen elég tisztességes haszna marad. Vevőre nincsen szüksége: vevője a város, még pedig biztos vevő, mert a kikötött téglamennyiséget köteles átvenni és készpénzzel fizetni.

Rizikóját csökkentheti még az is, hogy ingyen szántóföldet kap, mely jól termő esztendőben szépen jövedelmez.

Vajon a városnak van-e ez ellenében szintén megfelelő előnye?

Készpénzért veszi át a téglát és olykor hitelben adja el, mert hiszen ha csak a készpénzzel vásárló vevőkre támaszkodik, akkor ki van teljesen zárva a másik két téglaleppel való versenyből, melyeknek tulajdonosai hitellel is

TÁRGA.

Északi fény.

— Emil Marriot beszélye. —

(Folytatás.) (3)

Mosolygó szemmel intett, köszöntött feléje:

„Légy üdvöz, légy üdvöz, hogy végre újra itt vagy! Elég régóta várakozunk reád.”

Ujból ott volt álmai országában — nem olyan országban, mely nem a világból való, de olyanban, amelybe beléphetett volna, ha a szerencse napja csak egyetlen sugarával is felé ragyog: a mirthus és narancs hazájában, a napsgarag, aranyos, örökké sóvárgott és megdicsőített varazsföldön: Olaszországban.

Ott volt e föld... ott a távol elvidéken, — elérhető oly sokaknak, elérhetetlen csupán ő nekí, akit mindennapi, közönséges anyagi gondok bilincselnek erősen e földhöz.

— Olaszhon után való sóvárgásomban még elpusztulok, mondá gyakran, igen gyakran barátainak. A művész ez otthona után való gyögyíthatatlan honvágyban szenvedett... Ha valamelyik boldogabb társa, aki a szent földet látta, Olaszhon szépségéről kezdett előtte beszélni, kérően terjeszté feléje karjait: — Tudom már... hadd el... nem vagyok képes beszédre meghallgatni.

Erezte, hogy csak ott fejlődhetne ki művésze, hogy csak gondtalanabb, szabadabb viszonyok közt találta fel hitét önmagában... szíve lazasan dobogott, ha olasz-

szó érinté fület, lelke, képzelődő ereje észétét szemről, hajról álmódozott, halványon csillogó olajbarna arcáról, karesu barna termetéről... Valóságos betegség volt ez az Olaszország utáni vágy. Es ha olykor, mint e délelőttön is — álmódzni kezdett, mindég csak egyről álmódozott: Olaszhonról és hogy kitörő örömmel köszönté és leborult földjére, hogy művészzel szentelt régeit csokolja...

Rikolto esengetyuhang riasztotta fel álmódzásából. Gyorsan felemelkedett, kuszált haját elsimítá homlokáról, kisetett és ajtót nyitott. Ivanovna Vera lépett eléje. Pontosan a kitűzött percre jelent meg, elmaradhatatlan nagybáttya kíséretében.

Az ifjú üdvözölte vendégeit és bevezette őket műtermébe. Mialatt festőállványa körül foglalatzkodott, Vera szigorúan bíráló tekintetét körülhordozta a műtermen, aztan esendesen leveté keztyuját, kalapját, a tikörhöz lépett és fésüvel lesimítá kissé összekuszalódott haját. Aztan a művészre szegzte hideg, szürke szeméit:

— Hozzá fogjunk azonnal? kérde.

— Ugy gondolom, igen; felelt ő.

A nagybáttya a pamlagon foglalt helyet, belső zsebéből egy hirlapot vett elő, cigarettet sodort magának és dohanyzott és olvasott. Janos lopva kémlelte őt.

Sentoff Ivanovics Fedor igazí orvasz típus volt, tagbaszakadt, zömök termettel, rövid nyakkal, erősen esontos arccal, fitos orral és mélyen bennülő apró szemekkel. Hosszú szakala és rövidre nyírott haja volt... Nem volt szép, de igazan férfias megjelenésű. Ko-

molysága és hallgatagsága nem volt épen bizalomkeltő — de talán nem is birta eléggé a német nyelvet. Tekintete gyakran nyugodott Vera arcan, mintha vonásaiból akarna leolvasni, vajon nem kíván e telek valamit... ugy tünt fel, mintha csak e nőért és általa élne.

Vera ezalatt a festőállványtól jobbra levő emelvényre lépett és kérdően tekintett az ifjú festőre:

— Hogyan akarja areképemet festeni? Alva? ülvé?

Az ifjú pár peréig gondolkodott. Vera igen előnyös öltözékben volt. Fekete bársonyruha, melyet sötét prémezet körített, simalt gyönyörű termetéhez. Fehér kezéin, kifogástalan formájú karján gyuruk és karékek csillogtak; rövidre nyírott szőke haja gondosan volt fésülve.

— Valóban szép nő; volt kénytelen az ifjú bevallani. De dacára annak hasonlít rut nagybáttyához.

Elhatározta, hogy álló helyzetben fogja areképet festeni. Kérte, hogy jobb kezére huzza fel ismét a könyvékig érő, hosszúszerű, őzbarna keztyút, melyet maga redőzött nagy gondnal kelően, aztan felkérte, hogy kezéit hanyagul, gondtalan kulcsolja össze, a meztelen balkéz lazán fogta a másik keztyút. Fejét egy kissé oldalt fordíta. Mialatt azzal foglalkozott, hogy modellje alakját, fejét, kezéit a kellő világitásban helyezze, észrevette, hogy Vera újból kémkedve tekint körül a műtermenben.

(Folyt. köv.)

dolgozván, a vevő közönség nagy részét már ezzel magukhoz vonják.

A városnak tehát okvetlen nagy a rizikója ennél az üzletnél.

1) Abban, hogy készpénzzel vásárol kész árut és azt hitelben is kénytelen eladni.

2) Abban, hogy bizonyos szerződésileg kikötött téglamennyiséget tartozik évenként átvenni a vállalkozótól, de az nagyon kérdéses, hogy minden évben eladható ugyanannyi értékű téglát és cserepet, amennyit megvett?

A lefolyt év e részben szerencsésnek mondható, mert 9216 frt 09 kr. kiadás ellenében 10.290 frt 85 kr. bevétel volt a téglaszatból és így a város tiszta bevételébe ezen évben látszólag 1074 frt 76 kr. volna.

Látszólag, mondjuk, mert tulajdonképpen úgy áll a dolog, hogy ezen évben is kára van a városnak a vállalatot és nem haszna.

Üssünk le ugyanis ezen 1074 frtból 60 frtot, mint a vállalkozónál állandóan kintlevő üzleti 1000 frt előleg törvényes évi kamatát, marad 1014 frt. Vegyük, hogy a vállalkozó által használt szántóföld 15 kat. hold, melyet a város könnyen bérbeadhatna holdanként 20—25 frtjával, ez 375 frt; — mit levonva az 1014 frtból, marad 639 frt, vagyis: ennyit kap a város tulajdonképpen a vállalkozótól az egész téglatelepe összes fölszerelése és épületeiről évi bérként az esetre, ha a hiteltre eladott téglanyag vételára is mind befoly és nem megy belőle veszendőbe semmi sem.

Azonban nem minden év zárult még ilyen szerencsésen sem és a városi téglaszat fentartása olyan helytelen gazdálkodás, melyre mindég ráfizetünk eddig s rá fogunk fizetni ezután is, eltekintve attól a kártól, hogy az el nem adható téglanyag rakásra halmozódik és szabadon, kitéve az idő viszontagságainak, ott porlad, mállik szét a telepen.

Nem egy ízben merült fel már az eszme, hogy a verseny növelésére nem volna-e jobb, ha a város körmenecét építene téglatelepen, mi által olyan helyzetbe jutna, hogy a szomszédos telepen, körmenecével égetetthez hasonló jó minőségű anyagot szolgáltatna vevőinek.

Részünkről ezt is veszedelmes kísérletnek tartjuk, melynek haszna legalább is nagyon problematikus. Egy körmenec állítása körülbelül 20 ezer frt tökébefektetést igényel. Szentes város pedig nincsen abban a helyzetben, hogy egy kétes vállalatba fektessen ilyen összeget ma, mikor a legszükségesebben is hiányt szenved és — ha pénze van — ezt első sorban városházépítésre kellene fordítania.

Sőt tovább megyünk ennél és kimondjuk határozottan, hogy a téglaszatot városi vállalatként a mai formában is továbbra fentartani: helytelen gazdálkodás.

Sokkal előnyösebbnek, a városra semmi kockázattal nem járónak tartanók, hogy a telep, ha ez lehetséges, a vele járó szántófölddel együtt, vagy esetleg e nélkül magánvállalkozónak

adassék bérbe azon kötelezettséggel, hogy a város részére szükségelt, de mennyiségben előre meg nem határozott téglamennyiséget, minőség szerint, szerződésileg megszabott előnyárban tartozik kiszolgáltatni.

Ha pedig ez lehetséges nem volna: a mai módszernél a városra előnyösebbnek tartanánk a telepek és vele járó földeknek örök áron való eladását is, ami szintén olyként történhetne, hogy a vevő, bizonyos előre meghatározott évekre, mondjuk 20-ra, kötelezné magát a város részére szükségelt járatéglát bizonyos előnyárban szolgáltatni.

Tekintetbe véve azt, hogy az egész téglatelepe 34 kat. hold s hogy e föld üzlettelepe, teljesen fölszerelve minden — a téglaszathoz szükséges épületekkel és egyéb szerelvényekkel, semmi kétségünk az iránt, hogy holdanként 800 frttal kerülne rá vevő, vagyis, az egész telepért 27,200 frt vételár befolyna, mely ha a város törzsvagyonaként, gyümölcsözően takarékpénztárilag kezeltetnék is, 5°/₁₀₀-tőlvál 1374 frtot hozna, tehát így is többet, mint amennyit a mai rendszer mellett a legkedvezőbb évben is jövedelmez.

Igaz, ezt a pénzt a városház építésnél is gyümölcsözően lehetne befektetni az esetre, ha a városház épület földszintjén bolthelyiségeket építünk és ilymódon ez az összeg sokkal gyümölcsözőbben van elhelyezve, de — nem vagyunk barátai a város ingatlan vagyonra elidegenítésének és így minden-esetre előnyösebbnek látnók, a téglatelepe bérbeadását.

A mai rendszert azonban határozottan helytelen gazdálkodásnak ismerjük fel, amelynél még az eladás is gazdaságosabb s épp ezért legelső sorban arra irányul törekvésünk, hogy ezzel szakítson a város.

Hogy a telep bérbeadásával, vagy örök áron való eladásával-e? Ez attól függ, hogy a kettő közül melyik biztat nagyobb anyagi eredménnyel.

Piszkos kezek.

E címen foglalkoztunk lapunk f. évi 60. és 61-ik számaiban a »Szentesi Lap« azon aknánkát végző piszkos kezeivel, melyek gyáva lesből tamadnak egyes köztisztviselők egyéni becsülete ellen, mint cselekedtek Varjassy István horgosi jegyző ellen is, a Bajtai testvérek felhasználásával.

A »Szentesi Lap« ekkor azt írta, hogy szerkesztőjét a panaszlevél közzétételére maguk a panaszosok, tehát a Bajtai testvérek kérték fel.

Mi erre, jegyzeteink nyomán, kivonatossan közöltük az ezen ügyben felvett vizsgálati jegyzőkönyveket és a fejére olvastuk a nevezett lap szerkesztőjének, hogy hazudik, mert a Bajtai testvérek, maguk bevallása szerint, sem maguk nem kérték fel soha azt a szerkesztőjezt panaszlevélük közlésére, sem ilyes közlésre való fölkéréssel soha senkit meg nem bíztak, sőt arról sem volt tudomásuk: mi van írva a panaszlevélben?

Mikor így okmányokkal bizonyítottuk be a »Szentesi Lap« szerkesztőjének hazug voltát, közvetlen ezután, a nevezett lap f. évi 91-ik számában, ugyanezen ügyre vonatkozóan egy újdonság jelent meg, melyben az mondatott, hogy nem Sima Ferenczék, hanem mi hazudunk és rágalmazunk rendre mindenkit, aki e kérdésben tisztaságot kíván; s hogy ök, t. i. Sima Ferencz, e dolgról nem akartak írni a vizsgálat befejezése előtt; de

lapjuk zártakore tárgyban egy hosszabb közleményt kaptak, melyet a jövő számban hozni fogunk.

A jövő, sőt még az ezután jövő szám azonban megjelent és a »Szentesi Lap« mélysegesen hallgatott. Nem hozta azt az állítást beküldött hosszabb közleményt, hanem e helyett most, egy hét mulva újból kinyúlrik a lapban a piszkos kéz, hozván állítólag a szegedi szőke fiatal ember egy levelet a »Bajtai testvérek és a horgosi jegyző« címvel.

Nem kutatjuk: csakugyan az a szegedi szőke fiatal ember írta-e ezt a levelet, aki a Bajtai testvéreket egy lebuja csalta, hogy tőlük egy forintot szép szerével kicsikarjon, vagy hogy itt csinálódott-e a levél Szentesen, a »Szentesi Lap« szerkesztőségében? mert reánk nézve egy: hogy hol működik a piszkos kéz és a fő, csak annak a bizonyítása, hogy ez a kéz csakugyan piszkos.

Nem ismerjük azt a szegedi szőke fiatal embert, nem is vágyunk megismerni, mert erkölcsi értékel — a személyes ismeretség szerencsésje nélkül is tisztába vagyunk az olyan egyének, aki Szegeden a kapuk aljában vadász falusi parasztozokra, hogy könnyenhivéstüket kizsákmányolva, őket lebujobba csalja és egy instancia megírása fejében 1—2 ftüg megsarcolja.

Az ilyenektől a közizgatás tisztasága érdekében leveleket közölni: ez illik a »Szentesi Lap«-hoz, ezt a társaságó örömmel engedjük át nekis épp ezért nem kíván jelen cikkünk válaszába sem lenni az egy szegedi szőke fiatal ember hírlapi leveleire, hanem csak újabb bizonyítágtételek: miként működnek a »Szentesi Lap«-ban a beismert piszkos kezek.

A szegedi szőke fiatal ember ugyanis legkevésbé sem tagadja, hogy a panaszlevelet nem a Bajtai testvérek küldték be közlés végett a »Szentesi Lap«-nak. Sőt nem tagadja azt sem, hogy a Bajtai testvérek tudomással sem bírtak arról, mi volt az általa szerkesztett panaszlevélben, melyet velük aláíratott. Egyszertien csak azt mondja, hogy csakugyan a szegedi szőke fiatal ember küldte be a »Szentesi Lap«-nak a panaszlevelet, de hát a Bajtai testvérek írták azt alá, tehát az ő panaszlevélük volt.

E vallomásával a szegedi szőke fiatal ember maga sítja a hazugság helyéget a »Szentesi Lap«-ra, mely határozottan azt írta korábban, hogy őt a Bajtai testvérek, vagyis maguk a panaszosok kérték fel a panaszlevél ideolított közlésére s hogy a »Szentesi Lap« ennek dacára minden szerkesztői megjegyzés nélkül közli a szegedi szőke fiatal ember ezen legújabb, a lap szerkesztőségét mélyen kompromittáló és pellengérező szemleli munkáját: ez világitja meg a legclesebben a szerkesztőség morális érzését.

Azt elhisszük, hogy sem a szegedi szőke fiatal embernek, sem a »Szentesi Lap« szerkesztőségének nem volt inyére, hogy mi a vizsgálati jegyzőkönyveket kivonatossan hoztuk, mert hiszen ezen kóppintottunk rá a piszkos kezekre, de abban már megint e piszkos kéz nyomát látjuk, amikor azt vándként hozza fel, mintha mi vizsgálat alatt levő ügy iratait közöltük és ezzel hivatalos titkokat árultunk volna el.

Ez az ügy akkor már be volt fejveze, a vizsgálat eredménye, továbbé eljárás végett a megyéhez beküldve. Hazugság tehát az is, hogy nekünk bárki hivatalos titkot árult volna el.

Épp úgy hazugság, hogy a vizsgálatnál be lett ismerve, hogy a Bajtai testvérek bírói letétbe való helyezés végett adták volna át a pénzt a horgosi jegyzőnek, vagy hogy az utóbbi a 200 frtot a horgosi közigyámnál hivatalosan helyezte volna letétbe.

Bajtaiék a pénzt először is nem a községi jegyzőnek, hanem Varjassy Istvánnak, mint magánembernek, nem is hivatalosan, hanem privátim adták át azzal, hogy bírja rá nővérüket ezen összeg bekés elfogadására. Csak sokkal később, amikor a bekés kísérlet rendre megühsült, jutott eszébe az egyik Bajtainak, hogy Varjassyt a pénz letétbe

helyezésére kérje, aki már akkor megmondta, hogy ez esztelenség és miután ő nem akart senki pénzörzője lenni, adta át a pénzt megörözsre, szintén privátim, Őz Andrásnak.

Ez tünt ki a vizsgálat során, semmi egyéb. Valamint hogy a szegedi szökefiatal ember levelének közléséből sem tünt ki semmi egyéb, csupán az, hogy ez a fiatal ember és a »Szentesi Lap« teljesen eltér egymásról.

Üdonságok.

Szentes, 1891. augusztus 6.

— **Személyi hír.** Zsilinszky Mihály főispán a f. hó 3-án Csabára, onnan pedig Mező-Berénybe utazott, hogy ott a békés-bánati esperesség közgyűlésén, mint világi felügyelő elnököljön.

— **Közigazgatási bizottság.** Vármegyének közigazgatási bizottsága a f. hó 11-én délelőtt 9 órakor tartja e havi rendes gyűlését a vármegyéhez kistermében.

— **Határozat.** Az alsócsordajárás a jószágállományban járványosan fellépett ragadós száj- és körömfájás továbbterjedésének megállítására végett, Stammer Sándor alispán hivatalosan elrendelte a zárlatot Szentes város belterületére. A zárlat ideje alatt a városból és az udvarokból semmiféle csülkös jószág nem hajtható ki, sem ide be. Amennyiben azonban beható hivatalos állatorvosi vizsgálat alapján konstatalva lett, hogy sem a felsőcsordajárás egyetlen megbetegülés nem fordult elő a marhaállományban, sem semmi más csülkös jószágban, ennél fogva a városi rendőrhivatal felterjesztésére élt az alispánhoz, hogy a felsőcsordajárásra a tehének kihajtását valamint a sertések csürhére hajtását is oldja fel a zárlat alól annyiban, hogy a kihajtas fertőlen udvarokból továbbra is megtörténhessen.

— **Orgyilkos béres.** Csongrádi levelezőnk írja: Minden gyám nélkül fektet le a szürre, napi fáradaimat kipihenni, aug. hó 1-én este Bartók János tehető gazdaember. Aratás idején az összes cselédesség a szürin alszik. A béres is a szürre fektet és mely alvást zsinlelt. Pedig csak azt leste, hogy Bartók Jánost elnyomja az álom. Amint ezt észrevette a béres, felkelt és egy éles arató kaszával oly erővel vágott gazdája inába, hogy nemcsak az inakat metszette ketté, hanem a fő ütést is elvágta. Bartók fájdalmasan jajdult fel és iparkodott a tanyába másnál. A jajtáras fölébredt a cselédesség és gazdája segélyére siettek; de ez annyit ért, hogy egy óra múlva kiszendvedt. A béres felhasználta a zavart. Megugrott, azonban a csendőrség másnap reggel kézrekerítette. Tettét minden lelkiismeret nélkül vallotta be. Azt mondja, hogy bosszúból tette, mert gazdája rosszul bánt vele. Annyi igaz, hogy Bartók János a cselédjeivel igen méltatlanul és durván bánt.

— **Delutáni előadások a szinkörben.** Makó Lajos szinzigazgató több családapa és néprát felkérésre folytan teneként egyszer, vasárnap, — úgy szintén unneppokon is, be fogja hozni a felári gyermek- vagy népeelőadásokat. Az első ilyen népeelőadás már a jövő vasárnap delután lesz s az alkalommal Róna szökefiatitűnő bohózata: »Tyukodi Lőrinc családja Budapestre kerül színe. E leszállított helyári előadások a múlt évben is szép közönséget vonzottak vasárnapoként a szinkörbe, annyival inkább hiszik, hogy most, a vasárnap munkaszünet kötelező voltáért, mindenkor telt háza lesz az előadások a törekvő igazgatóknak.

— **Kamarai segély szentesi iparosnak.** Többször hírt adunk már róla, hogy agyagiparunk milyen méltó feltűntetést keltett az országkereskedelmi múzeum agyagiparkiallításán, valamint lapunk egyik régebbi számban megírtuk azt is, hogy a f. hó 15-én ismét megnyílt egy ilyen kiállítás a kereskedelmi múzeumban s hogy a keres. miniszter felszólította az iparkamrákat, hogy részükre szegényebb sorsú agyagiparosoknak szavazzanak meg bizonyos anyagi segélyt, mely ezeknek a kiállítás meglátogatását lehetővé tegye. A szegedi iparkamra 4 agyagiparosnak szavazott meg egyenként 20—20 fírt ilyen úti segélyt és az így segélyezett iparosok egyike Varga Imre szentesi fazekas mester,

kinek ez által módjában lesz a kiállítást megtekinteni és tanulmányait, ismereteit kibővíteni.

— **Asszonyi bosszú.** Hiába követelte Kamper Mórné Szarvadi I. polgártól, hogy régi korcsmározását egyenlítően már ki egyszer, — a polgártárs csak mulatni szeretett, de mikor fizetés került a sor, rendesen megoldódott a bocsorszja. A napokban aztán Balogh Julianna, Sz. kedvese, eredeti módját eszelte ki az adósságtörlesztésnek, amivel különben bosszúját is kívánta hűteni Kampernének, akit kedvese csábítgatásával gyűsítőt oklalt. Acsalata ugyanis magához a vélt vetélytársat azon ürüggyel, hogy ő fogja kiegyenlíteni Sz. tartozását s mikor ez gyanútlanul átment, előbb bezárta pár órára a kamrába, majd mikor kiabálásra kibocsátotta, egy szomszédasszonyával, Szél Bálintnéval nekiesett a kelepchébe csalt asszonynak és kegyetlenül megtépázta. Az asszonyi bosszú áldozata panaszát a járásbíró-sághoz vitte, mely bizonyára lehéti majd a verét a bosszút ilhög asszonyságoknak.

— **Eljegyzés.** Stammer János m. kir. postatiszt, a helybeli postahivatal tisztviselője a f. hó 2-án tartotta eljegyzését Komáromy Ilonka kisasszonnyal, Komáromy Lajos társ. mérnök kedves nővérel. A jegyes-pár násznagjai a menyasszony részéről Kiss Zsigmond ügyvéd, a legény részéről pedig Stammer Sándor alispán voltak.

— **Csendőri Kisteleken.** Kistelekről két duhajkodásról is tudósít bennünket levelezőnk. Mindkettő vasárnap történt. Az egyik esti 6 órakor a nagykörtségben és hóse egy részeg legény, aki sörös üvegeket hajgált a körtségben, sulyosan megsértett velük két kisleányt: Gabara István gazda 4 és 6 éves gyermekeit. — A másik eset nagyobb szabású csoportos veredés s előidőzje semmi egyéb nem volt, mint egy szál gyufa. 4—5 legény ittasan végigtombolt a nagytűcsán s összetalálkozott három más duhajjal. Ezek egyike tüzet kért »virgóniájára az ő tagy kompániától, ez azonban gyufa helyett bottal szolgált s alaposan eltángolta a három legényt. Egyet, Budai Jánost össze is szurkáltak s most dr. Bérci Gyula orvos gyógyítja. A tetteseket mind elfogta a csendőrség.

— **Tolvajlás.** Botos Bálintné donáti lakos panaszt tett a rendőrségnek, hogy még a múlt hó 17-én, mialatt a tanyáról részben levő férjénél távol volt, ismeretlen tettesek betörték a tanyaházba és felszítte a szublád fiókját, abból 6 fírt készpénzt eltolvajolták. A tanyán volt cselédleány szerint, ő a mondott időben szintén a tanyaházról távolos helyen őrizte a malacokat és senkit, gyanús egyént az épülethez közeladni nem látott. Botosné gyanúja a szomszéd tanyás fiára esett, de ez tagadja, hogy a tolvajlásban része volna.

— **Rendőri tapentat.** A tiltott szerencsejáték megállítására messzemenő intézkedéseket tett a rendőrség. Nevezetesen, felhívta a csendőrséget, hogy kísérje figyelemmel a nyilvános helyiségeket és a szükséghez képest, tartson vizsgálatokat is. Ugranyúl célból, az itteni csendőrségnek adandó szigorú utasítás végett átiratot intézett a főkapitányság a kerületi csendőrpáncsnoksághoz is. Hát ez eddig egészen rendben volt. Hanem az már egy kissé túlhajtott »tapentat«, hogy a rendőrség egy nyilvános helyiség tulajdonosát külön felhívta és a tiltott szerencsejáték ellen tett intézkedésekre a figyelmét ráirányította, mert az bizonyos, hogy döbbent nem igen lehet verebét fogni és az ilyen figyelmeztetés csak arra jó, hogy ezután a tiltott szerencsejátékot nagyobb elővigyázattal, rejtékelyen üzzék.

— **Hamisított fekete selyem.** Egeszünk el egy darabkát a megvenni szándékot szövetből és esetleges hamisítás nyomban kiviláglik: valódi, tisztán festett selyem nyomban összefodorodik, gyorsan elhamvad és kevés, egészen világosbarna hamut hagy hátra. — Hamisított selyem (mely könnyen foltossá válik és török) lassan hamvad el, különösen zárszállai tovább parazsanak (ha festanyaggal nagyon telítettek) és sötétbarna hamut hagy hátra, mely a valódi selyemnél ellentétben, nem fodorodik, hanem görböd. Ha a valódi selyem hamuját szétnyomjuk, elporlik, a hamisított selyem nem. — **G. Henneberg** (es. és kir. udvari szállító) selyemárúk gyári-aktára Zürichben, készségesen küld valódi selyem-mintákat mindenkinek és szállít egyes ruhának valókat, valamint egész véget posta- és vámmentesen. (4)

FELHÍVÁS.

Alólirottak felhívjuk a szentesi vásárosz iparosokat, hogy hétfőn d. u. 4 órakor a piaci és vásári helypénz-szedés tárgyában való értekezés végett, az ipartestület helyiségében, megjelenni sziveskedjenek. Szentes, 1891. évi augusztus hó 5-én.

Többek nevében:

Csurai Mihály,
iparos.

Tóth László,
iparos.

Színház.

Az első színi előadásról adott hírnök óta alkalmunk volt Makó színtársulatától 4 estén át egy népszínművet, egy társadalmi színművet, egy operettet és egy klasszikus darabot látni és ez a négy előadás zavarba hoz az iránt, vajon miben van még is e kitűnő társulat nagyobb erceje: operetben-e vagy a drámai válfajokban?

Mégis, ha igazságosak akarunk lenni, azt kell konstatalnunk, hogy a dráma, amellyen a társulat a kitűnőbbet produkálja, erről győzött meg bennünket a hétfői és tegnapi esti előadás, amikor S u d e r m a n n társadalmi színműve: »A b e c s ü l e t « és »S e k s z p i r e l é v ü l h e t l e n « H a m l e t - j e került színrre.

Nem, mintha a többi előadás nem felelt volna meg azon fokozottabb várakozásnak, mellyel Makó színtársulatának játéka elé néztünk. Az előadott két operett és »N a n i « népszínmű ének, játék és kiállítás tekintetében messze fölötte állt annak, amit e részben már évek óta Szentesen láttunk; de az erőket mégis a dráma próbálja ki jobban; — itt, ahol külsőségek nem járulhatnak szemmel a sikerhez, mint a zajos operett vagy népszínműnél, nyilvánvaló a szereplők igaz tehetsége vagy tehetetlensége teljes mivoltában, a drámai válfaj az a próbakő, mely a színész hivatosságának vagy kontár voltának mértékét megadja, ez igényli a komolyabb tanulmányt, a szerepnek lényegébe való behatolást, annak a legapróbb részletekbe menő gondos kidomborítását.

Örömmel tapasztaljuk, hogy Makó színtársulata e próbakövön dicséretesen állja meg a helyét; legalább az eddig látott két előadás arról győzött meg bennünket, hogy a legkisebb szerep is hivatott kézben van és a társulat tagjai művészi ambíciójukat találgatásuk gondos betanulása és kellő kidomborításában.

Hogy a felsorolt négy est részleteibe bocsátkozzunk, sorra vesszük mindenik előadást.

Vasárnap, Réthy Laura vendég-felléptével került színrre »N a n i « népszínmű, helyesebben életkép, mert tulajdonképen ez a darab semmi egyéb, csupán egy-két hazai sváb alaknak egy népszínmű keretében való bevonása; — ennél több érdeme aztán nincsen is.

Különbösen az író nem is lép nagyobb igénytel a közönség elé. Kellemsen szorakoztatni, mulattatni, kacagtatni kíván csupán pár órán át és ezt a célt el is éri, ha a darab halas szerepei olyan kitűnő kezekben vannak, mint most voltak.

Ki kell emelnünk a címszerepben Réthy Laurát, aki megenni való kedves kis sváb leányt és olyan vidáman csattogott, csevegett, de szerepének drámai részeit is olyan hűvel emelte érvényre, hogy a közönség nyílt színen többször zajosan tapsolta és dalait megújra.

Méltan sorakozott mellé a két Sziklay, Miklós az öreg Kreuzer papa, Kornél pedig Szepi szerepében és úgy ezek, valamint Fenyéri Lupi bácsija és Mezei Szilárd Péterre állandó derültségben tartották a közönséget, mely ezúttal sokkal nagyobb volt számban, mint az első előadás alkalmával.

Réthy (Sándor) meglevénítette a »B o r s z e m J a n k ó « Bukovai Abszjité és igazi típusát mutatta be a fővárosi girlingernek, kinek minden megjelenése zajos derültséget kelt. Igen kedves volt Sz. Csérny Berta (Rózsa) kicsiny szerepében, mig Török né (özü. Molnár) az egyszerű korcsmárosnéban hatással emelte érvényre a mély érzésű anyát, kinek Józsi fia, Juhász, a 3-ik felvonásban énekel gyönyörű dalával a temető jelenetben tünt ki.

A társulat fiatal titkára, Berényi játszotta az együgyű Bódi gyereket és e kis epizódzserében megmutatta, hogy nem szükkölködik tehetség nélkül, mellyel gondos tanulmány, komoly törekvés mellett jó színész-szé válhat.

Hétfőn mutatta be magát szintársulatunk drámai szemlézete S u d e r m a n n »A becsület« című színművében.

Lehetetlen, magáról e színműről is külön meg nem emlékeznünk, mielőtt a szereplők méltatásába fogunk.

A német színműirodalom nem mutat fel egyet sem, mely realitás és igaz drámai erő szempontjából S u d e r m a n n e művéhez fogható.

Hús és vérből való emberek e színmű alakjai, telve emberi gyöngékekkel, gyarlóságokkal, de nemes tulajdonokkal is úgy, ahogy őket a való életben lépten-nyomon találjuk.

S u d e r m a n n nehézségszerű problémákat old meg e művében egészséges naturalizmussal, mely nem a Zóla-féle cinikus iskola fattyuhajtása, hanem meztelenségében is nemes naturalizmus.

Az a mindennapi gondokkal gondolkodásában eldurvult, elerkölcstelenedett Heineck-e-család, mely egy leányából érvel művésznőt akar faragni a becsület árán is, feltalálható a nagyváros 100 meg 100 ház-mester-udujában, Michalszky asztalosokat tucatspan terem a szociálizmus és a felkapaszkodott, gazdagságában bizakodó Mühlhingen épp oly kevéssé ritkák manap, mint amilyen gyéren óvják meg a társadalom romlott légkörében nemesebb énjüket a Lenórák és Róbertek.

A becsület a lovagiaság mértékére kerül mindenfelé és két buta lyuk a levegőbe löve kireparálja, megfoltozza annak összetépett rongyait.

Egy jelmele van a darabnak, mely amely indokolt lélektanilag, épp olyan kevés képviselőre talál társadalmunkban — ez Trast-Sarberg gróf jelmele, aki dacolva a világi előítéletekkel, megalkotja magának a becsület egyedül igaz, tiszta és mocskotalan fogalmát, amely szerint, viharos ifjúságával leszámolva, tovább él és cselekszik.

Szintársulatunk fiatal tagja, Réthy Lajos, nemesen domborította ki ezt a jelemet, előkelő volt megjelenésében, játékában, cslekedeteiben: egy dzsentlenné, a legnemesebb fajtaból.

De a többi szereplő is mind nehéz feladata magaslattal állt és különösen Molnár (Róbert), Sz. Cseryné Berta (Alma) és Medgyaszay E. (Lenóra) ragadták a gyér közönség lelkes tapsra nyílt jelenetben is.

Mellettük ki kell még emelnünk Törököt (Heineckené), Győré (Heinecke), Mezeit (Mühling), Nagy Marit (Augusta) és Bagit (Michalszky) szerepében, de a két Szikla it is, kik a vidám elemet képviselték a darabban és két léha uracsot a tőlük már megszokott pompás alakításban mutattak be. Leggyengébb, mert bagyadt, szintelen volt Boronka (Kurt), bár szerepének nem egy hálas jelenete van, mely kissé gondosabb tanulmányt érdemelne.

Millőcker gyönyörű zenéjű operettje »Szegény Jonathan«, melyet közönségünk tavalyról ismer, töltötte meg ez évadban először a színház nézőterét, ami nem nagy bök a közönség műízletére, mikor előtte való estén, egy kitűnő színű előadásakor a nézőteret csak úgy kongott az ürességtől.

Nem kíván ez szemrehányás lenni. Jól tudjuk a multból, hogy klasszikus esték is megtöltik nálunk a nézőteret és a közönség hideg tartózkodását a hétfői előadás iránt hajlandók is vagyunk annak betudni, hogy nem ismerve a társulat drámai erőit, félt az első drámai estől. Azt hisszük azonban, hogy e félelméből ma már alaposan kigyónt és ezután levétkező tartózkodását.

A operette előadásáról nem mondhatunk, csak dícséretet, Réthy Laura kedves, pajkos kis Mollia, Szikla Kornél Jonathanja olyan kitűnő alakítások, hogy bármely nagyvárosi színpadon megállanék helyüket, Hunfi elpusztíthatatlan tenorja tisztán, udván csengett, Pourma H. pedig olyan előkelő doktorkisasszony volt, amilyent csak valaha Amerika

excentrikus földje szülhet, mint primadonna pedig énekével bájolt el, úgy hogy cseppet sem csudáltak Szikla M. impresszáriói buzgalmat, mellyel őt szerződöttetni sietett.

Az operett kiálltása olyan meglepően díszes, amilyenhez közönségünk eddig soha sem volt szokva és a rendezés avatott, gondos kezre vall.

Közönségünk kellően méltányolta is mindezt, mert minden felvonás végén, de nyílt színen is zajosan hívta a lámpák elé az egyes szereplőket, meg-megújrázván minden tetszősebb énekszöveget.

Tegnap Szekszpir »Hamlet«-je: klasszikus est.

Feszült várakozással néztünk az előadás elé, a szegedi lapok színi kritikáiból tudva, hogy a társulat fiatal tagja, Molnár László egyike a vidék legkitűnőbb klasszikus drámai hőseinek.

Lapunk szűk tere nem engedi meg, hogy ezen előadást most kellőképp méltassuk.

Azt azonban már most konstatalni kívánjuk, hogy Molnár minden tekintetben megfelelt várakozásunknak és hogy Medgyaszay Evelinben (Ofélia) hozzá mindenben méltó partnere került.

Réthy Laura mint vendég

A VÁROSI SZÍNHÁZBAN, AUG. 6-ÁN

Bérlet: ELŐADATIK: 4. szám

KIRALYFOGÁS.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Radzvil herceg	Juhász
Marx, német	Szikla Miklós
Kopek, orosz	Fenyri
Balström, svéd	Bagi
Almanson	Mezei
Lóla, leány	Donna H.
Bernardo	Szikla Kornél
Anadil, öccse	Pozony J.
Agogolus	Vardai
Songuska	Nagy Mari
Gramadal éresek	Gyüre
Orvos	Berényi
Fjóra	Réthy Laura

Kezdeté esti 8 órákor.

Holnap, pénteken, aug. 7-én, itt először

NAGYMANAMA.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Csiky G.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becses lapjának július hó 16-án megjelent számában olvastam egy igen helyes és időszerű felszólalást azon bosszantó, sőt veszedelmes útjavítási módról, mellyel a csany-kisteleki országút gondozzák. Meg kell vallanom, hogy a veszedelem el is harivta, amennyiben — valószínűleg becse lapjának érdekes hangú megjegyzése következtében — az útbiztos gondoskodott, hogy az út közepére halmozott hasabokat távolítsák el. De a földhasabok hirtelen eltávolítására — elmondhatjuk az a régi magyar példaszót: »A dtál uram esőt, nincs köszönet benne.« A székföld-rakásokat ugyanis az útkaparók, bizonyára azért, hogy a sürgető parancs mentől hamarabb megfélemlessenek, csak ebül-kutyául egyengettek el, úgy hogy a hasabnak csak a tetejét tarták le, az alja jó magasan ott maradt az út közepén, minél fogva az országút semmibe sem hasonlít jobban, mint a kontárborbély munkájához, akinek olloja után egymást váltogató lépcsők maradnak a nyírott fejen. Ez elsietett munkából kettős baj származik: az ott-hagyott sok lépcső, jobban mondva földpadmaly miatt minden pillanatban ki van téve a kocsik — ha nem is a fölborulásnak, legalább annak, hogy kereké vagy rúdja török. Még nagyobb baj az, hogy a székföld ilyen aránytalanul lévő egyengetve, sok helyre, a mely pedig leginkább rászorult volna a javításra, semmi sem jutott belőle, úgy hogy az út már most nyár közepén is végig ki van lyuggatva; micsoda kátyúk keletkeznek e lyukakból az őszi esőzés idejére.

Azonban még most könnyen lehetne a bajon segíteni, ha az útkaparókat, kik mióta az előkelő utás z nevet viselik, rettentés nagy urak lettek és hetenként legalább hat vasárnapi munka-szünetet tartanak, szigorúan utasítaná a megyei főmérnök vagy legalább az útbiztos kötelességüknek hívebb teljesítésére, különösen

ha e tisztviselők nemcsak írásban küldenék utasításait, hanem a bajról személyes tapasztalattal szerezve, szóval adnák ki az alájuk rendelt közegeknek a szigorú parancsot.

Midőn e soraimban a közérdek, kivált a gazdaközönség nevében beces lapjában helyet kérek, maradok a tekintetes szerkesztő úrnak alázatos szolgálja:

Pusztaszere, 1891. július 28.

Szobotka Adolf.

Laputaladónos és felelős szerkesztő: Dr. Máteffy Ferencz
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Hirdetmény.

Az alsó csordajárásokon járványosan kiüttlő ragadós száj- és körömfigás allati betegségek tovaulrohulásának és tovaulterjedése meggátálása tekintetéből figyelmeztetik a közönség, hogy

Nem szabad:

1) Az alsó csordajárásokra csülkös jószágot kieresztetni;

2) az alsó csordajárásokra járt csülkös jószágot a városból tanyára vagy pusztára kihajítani, más állatokkal érintkezni hagyni nehogy más állatok is befertőzteszenek;

3) mézárásokat és marhakereskedőket az alsó csordajárára járt állatok istállóiba, helyiségeibe beeresztetni;

4) a r-kapitányeg engedélye nélkül az alsó csordában legelt állatokat levágás céljából a vágólídra kihajítani;

5) oly udvarokból, honnan állat az alsó csordán legelt, sz-lak-harmányt, alom-szalmát és trágyát kiszállítani; ily udvarokba csülkös jószágot beeresztetni;

6) az alsó csordajáráson legelt állatokra marhalveleket kiszóráltatni;

7) beteg vagy gyanús állatoknak fogyasztásra való levágatása, tejének felhasználása, oly tárgyaknak használata, értékesítése és forgalma, melyek a ragadós betegség elhurocolására alkalmasok;

8) beteg állatok felügyeletével, gondozásával megbízott egyéneknek az egészséges állatokkal való érintkezése; ily egyéneknek a beteg állat tartózkodási helyiségeinek, kezeik, labaik, ruházatuk és labeleiknek fertőtlenítő szerral való megtisztogatása nélküli elhagyása.

A beteg vagy gyanús állat más állattól elkülönítve tartandó. Az alsó csordákban legelt jószágok marhalveleket a r-kapitányeghez haladéktalanul beszozálandók.

A beteg állatok teje megsemmisítendő. Ahol betegülés fordul elő, ott az egész istálló és a beteg vagy gyanús állattal érintkezésbe jött egyének ruhazata — a városi állatorvos utasítása szerint — fertőtlenítendő.

Oly udvarokba, hol az alsó csordajárásokon legelt állat van, a betegség elhurocolására alkalmas állatokkal és tárgyakkal bemenni tilos lévén, termények szállítása alkalmával a kitéltépen megengedtetik az ivagyon állatokkal az után való megallas és etetés; tartozik azonban a termény-szállító fogat tulajdonosa az állatok elmozdítása után az elpiszkolt uterészt azonnal feltisztíttatni.

A beteg vagy gyanús állatoknak, valamint az alsó csordajárásokon legelt többi állatoknak, — a betegség kiütésének meggátálása végett — szájuk egy liter ceet, 5 gramm kékítő, 3 tojas és annyi lisztből, hogy az egész péppé legyen — álló beverekből, labaik pedig a körömház és csüdél vékony terpen-tinnel dörzsölendők.

Minden állattuladónos, mihelyt állatán a betegség legkisebb jeleit tapasztalja, köteles a r-kapitányegnek azonnal jelentést tenni.

E rendelet megszegése esetén az illetők 200 forintig terjedhető pénzbüntetéssel — behajthatatlanság esetén 20 napi elzárással büntetendők.

Az itt közzétett intézkedéseknek legszigorúbban való betartására annyiaval inkább felhívom a közönséget, mert csak czáltal akadályozható meg a betegség tovaulterjedése és csak ekként kerülhető el a város egész határának zár alá helyezése és az ebből származó nagy anyagi károsodás.

Szentes, 1891. augusztus 1-én.

ARADI KÁLMÁN

rendfőkapitány.